

121. Habet unde cadat, qui in alto est. Sup. *Ep. ad Rom.*, cap. 7.
 122. Animæ amisso decore castitatis per lapsum, non inveniunt pinguedinem internæ charitatis, sed absque fortitudine virtutum vagantur mobiliter ante faciem diaboli. Sup. *Thren.* cap. 4.
 123. permisit Dominus Petrum cadere multiplici de causa scilicet: primo, ut confundatur Marcion hæreticus; secundo, ut nemo de se presumat; tertio, ut plus Christo, quam sibi credat; quarto, ut ejus comprimitur audacia; quinto, ut Petrus convinceretur; sexto, ut alii instruerentur; septimo, ut sciret Petrus qualiter aliis commisereretur. Sup. *Math.*, cap. 26.
 124. Cecidisti, o nequam, de sublimes in profundum, de gratia in peccatum, de virtute in vitium, de gloria in penam, de celo in infernum, de vita in mortem, de salute in infirmitatem, de bono in malum, de gaudium in merorem, de consolatione in desolationem, de securitate in timorem, de facilitate in miseriam, de libertate in servitutem. Lib. 4, *Contempl. de Innocentia*, cap. 3.
 S. JOANNES ASS. 125. Nullus repentino lapsu corruit, sed paulatim per longam incuriam recidens, perit. Lib. 9, *Instit. de spir. tristitia*, cap. 6.
 S. JOANNES CRYPTOST. 126. Ne detegamus proximorum lapsus, etsi ab aliis eos didicerimus; sed satagamus, ut nuditas non videatur. Hom. 29, sup. *Genes.*, in illud 9: *Et vidit Cham nuditatem Patris sui.*
 127. Si absque compassionem et misericordia fratrem lapsus præteris, forte et te, si cecideris, alius similiter præteribit. *Prosec.*
 128. Si vis non despici scilicet labaris, ne ipse despexeris alium, sed magnam præ te fer benignitatem; et thesaurum crede maximum, si serves fratrem. *Ibid.*, Hom. 43.
 129. Quem Deus regit, nec cadere potest, nec errare. Hom., sup. *Psaln.* xxii.
 130. Justus per negligentiam cadit, et peccator cum desperaverit, perit. Hom. 1, sup. *Psaln.* l.
 131. Novimus multos ad ipsius cœli fere verticem consensidisse, deserta deviaque coluisse, ac denique feminam neque in somnis quidem vidisse; et tamen negligentia succis poplithibus corruerunt, et ad voraginem vitiorm venerunt. Hom. 27, sup. *Math.*, in illud *Psaln.* xi.: *Numquid qui cadit, non resurgit?*
 132. Si semper stare, et nunquam cecidisse, divinum est atque mirabile, quibus est laudibus dignus, qui se et a casu recipit, et multo majora perficit intrepidus. *Ibid.*
 133. Mirabilius est videre hominem, qui dum vituperatur, quam hominem, qui dum depelli-

132. tur et percutitur, non decidat. Hom. 88, sup. *Math.*
 134. Omnem jalectantiam subsequitur ruina. Hom. 5, *Oper. imperf. sup. Math.*
 135. Fortiter cadit quod cadit, propter duas causas, aut propter pondus suum, aut propter altitudinem suam. *Pros.*
 136. Quod enim ponderosum est, etsi de humili loco cadit, fortiter cadit: quod autem de alto cadit propter altitudinem spatii, etsi leve fuerit, graviter cadit.
 137. Christianus fortiter cadit propter duas causas, aut propter magnitudinem peccati, aut altitudinem dignitatis.
 138. Sicut quod de alto cadit, grandem sonum facit, ut audiant omnes: sic qui de alto gradu dignitatis cadit, ruina illius ubique auditur. *Ibid.* Hom. 40.
 139. Gravissimum est in profundum vitiorm decidere: facilius enim est cadere, quam post casum resurgere. Hom. 70, sup. *Joan.*
 140. Que in medio certamine corruunt anime, graviori casu concutiuntur. *Ibid.* Hom. 76.
 141. Non grave est venisse in profundum malorum, sed manere ibi postquam veneris. Homil. 24 sup. *Acta Apost.*
 142. Casus non tam gravis est, quam post casum jacere. Hom. 8, sup. l. ad *Cor.*
 143. Noli, si stas, nimium tibi confidere; sed cave ne cadas; nam si Paulus, qui omnium firmissimus erat, formidavit, longe magis nobis est formidandum. *Ibid.* Hom. 23.
 144. Cum asinum cecidisse videtur omnes manum porrigere, et pariter erigere student; fratrum vero pereuntium cura habetur nulla. Hom. 1, ad *Popul. Antioch.*
 145. Non cadere grave est, sed post lapsum non resurgere satanicum et perniciosum est. *Ibid.*, Hom. 22.
 146. Si magnus est lapsus tuus, major sit lacrymarum tuarum torrens. *Ibid.*
 147. Qui stare videtur, videat ne cadat; qui vero lapsus est, surgat; qui cecidit, non confringatur. *Ibid.*
 148. Facilius est casum cavere, quam lapsos resurgere. *Ibid.*, Hom. 80.
 149. Non lapsus et ruina causa tentatio est, sed instabilitas animi et ignavia. In Hom. *Quod nemo læditur nisi a semetipso.*
 150. Stantem confidere, et desperare jacentem, perditio animarum est. Homil. 10, de *Penit.*
 151. Maxime refulgentes fuerunt post lapsum enormes plerique inventi, qui magnam impetum in malitia præ se tulerant. Epist. 5, ad *Theodorum lapsurum.*

152. Non est grave cadere luctantem, sed jacere dejectum; non est periculosum in praelio vulnerari, sed post vulnus acceptum desperatione curandi medelam vulneri denegare. *Prosec.*
 153. Sæpe athletas videmus post frequentes lapsus, et dejectiones plurimas coronatos; militem quoque scimus post fugas multas, virum fortem fuisse, et vicisse victores. Ep. 6, ad *Theodorum lapsurum.*
 154. Lubricum genus est natura mortalis, cito quidem labitur, sed non sero reparatur; et sicut facile cadit, ita et velociter surgat. *Ibid.*
 155. In profunda cecidisse malorum, non est impii; sed postquam ceciderit, contemnere. Hom. 40, ad *Popul. Antioch.*
 156. Peccasti? penitere; millies peccasti? millies penitere. *Prosec.*
 157. Si lapsus es poteris surgere; peristi, sed poteris salvari; fornicatus es, sed poteris continere; mœchatus es, sed poteris liberari.
 158. Cecidisti, sed penitere; mœchatus es, sed confitere; cecidisti, sed resurge. Hom. 2, sup. *Psaln.* l.
 159. Si qui se stare putat, debet timere ne cadat; qui cadit, quomodo non debet sollicitus ut valeat resurgere? Hom. 40, sup. *Ep. ad Hebr.*
 S. JOAN. CLIX. 160. Miserabile sane spectaculum, eos in portu naufragum passos aspiciere, qui in mari servati fuerant. *Gradu* 2.
 161. Melius est e sublimes cadere in terram, quam ex lingua cadere. *Gradu* 11.
 162. Miserabilis quidem est ille, qui corruit; sed ille longe miserabilior, qui alteri ruinae causa fuit. *Ibid.*
 163. Lapsus quidem subditi, voluntas est propria; quieti vero solitarii, orationis intermissio. *Gradu* 27, de *differentia quietis.*
 S. JOAN. DAM. 164. Proximi casum ne ride, verum ipse quidem quam tutissime poteris, incede; ei autem, qui humi jacet, manum porrigere. Lib. 1, *Parall. archon.*, cap. 11.
 S. JOAN. TRITH. 165. Humane fragilitatis est cadere, sed pertinacie diabolicæ, dejectum in luto sceleris permanere. Hom. 13, ad *Monach.*
 S. ISID. BISP. 166. Studeamus aut non cadere, aut cito conversi a lapsu resurgere. Lib. 2, de *Sum. bono*, cap. 23.
 167. Humilitas lapsus non novit, humilitas lapsus nunquam lapsa est. *Apud Bedam*, in suis *Scintillis*, cap. 4.
 S. ISID. PELUS. 168. Optabilior est lapsus e pavimento, quam a lingua; multi quippe cum cecidissent, resurrexerunt; ob prolatum autem sermonem, interierunt. Lib. 1, ep. 459, ad *Therasium*.
 S. LACT. FIRMI. 169. Nec deficiat aliquis, nec de se desperet,

si aut cupiditate victus, aut libidine impulsus, aut errore deceptus, aut vi coactus, ad injustitie viam lapsus est; potest enim reduci ac liberari, si eum peniteat ætorum, et ad meliora conversus, satis Deo faciat. Lib. 6, de *Vero cultu*, cap. 24.
 170. Nemo potest esse tam prudens, tam circumspexus, ut non aliquando labatur. *Ibid.*
 171. Plus habent ponderis ad ruinam, quæ sunt cæteris aliora. Lib. 7, de *Divino præmio*, cap. 15.
 172. Nimium præceps est, qui transire contendit, ubi conspexerit altum cecidisse. *Prosec.*
 173. Vehementer effrensus est, cui non incutitur timor de alieno casu. In *Ligno vite*, part. 1, de *timore*, cap. 4.
 174. Facilius prudentes labuntur, quam simplices. Part. 2, de *Regim. prælat.*, cap. 22.
 S. LAUR. JUST. 175. Corruisti? surge; iterum corruisti? iterum surge; corruisti tertio, et quarto, et sæpius? surge rursus, gemo, plango, suspira, humiliare, et Deus non te deseret. *Prosec.*
 176. Quare etiamsi centies, etiamsi millies intra unius horula spatium lapsus fueris, toties resurge, quoties cadis. In *canone vite spiritalis*, cap. 4.
 177. Multos graviter corruere sinit Deus, ut proprio casu erudit meliores reddantur. *Prosec.*
 178. Nemo tamen post ruinam melior resurgit, quam futurus erat, si non cecidisset. *Ibid.*, cap. 3.
 S. MACHAR. 179. Nunquam humilis labitur, nam unde labi posset, qui sub omnibus est? Hom. 19.
 180. Qui ex humili loco cadit, celeriter surgit; qui autem ex alto decidit, mortis adit periculum. Orat. 8, de *Superbia*.
 S. NILES. 181. Ex his qui in summo perfectoque constitent gradu, non arbitror quod ad subitum quis evacuetur ac decidat, sed paulatim et per partes defluere eum necesse est. Lib. 1, *Periarchon.*, cap. 3.
 ORIGEN. 182. Cum omni peccato per penitentiam medeamur, solus lapsus virginum restitutionis remedium non meretur. Ep. 35, ad *Anselmam sanctimonialem*.
 183. Humanum est delinquere, sed inhumanum atque diabolicum, non a peccato resurgere. *Ibid.*, ep. 88, ad *Abbat. Theobertiens.*
 184. Pensate vos, qui estis positi in superlativo gradu hominum, si tantus est lapsus a gradu positivo, quam gravior est a superlativo. Serm. 47.
 S. PETRUS BLESENS. 185. Deus, quos in perpetuum eligit (ne aliqua s. PETR. DAM. elatione superbiant) aliquando cadere permittit. Serm. 18, de *S. Vitali*.

oblectant, serviunt; cum blandiantur, occidunt.
 38. Isti sunt laquei, quibus famulantibus inter cetera vulnere diabolorum hominum mortes operantur.
 39. Sicut videmus frequenter blandis sibilis aves decipi, et hebetes feras in laqueum mortis dulcedine vocis impelli; sic causa mortalium est, quos dulcisoni cantus cura sollicitat.
 40. In hoc autem proficiunt varietates vocum, ut homo aut capiat, aut capiat. Hom. 6, de Otiosis verbis.

SENTENTIA PAGANORUM.

ARISTOTEL. 41. Melodia iratos, et alii passionibus occupatos saepe alleviat, ipsos letos faciens. 8, Politic.
 SENECA. 42. Cantandi saltandique nunc obscena studia effeminatos tenent. Libr. 1. Controvers.
 43. In comessionibus nostris plus cantorum est, quam in theatris olim spectatorum fuit. Epist. 84.

CAPTIVITAS.

Vide Carcer.

CAPTIVORUM REDEMPTIO.

Vide Redemptio captivorum.

CARCER.

COLLECTOR. *Etymologia.* Carcer dicitur quasi coarcer, a coarcedo, quod in eo detenti prohibentur exire.
 CASSIODORUS. Carcer dicitur quasi arca, quod a se arceat exire conclusus. Sup. Psalm. CXXXI, vers. 10.
 S. ISIDORUS HISPALENS. Carcer dicitur est, quia eo homines coarcentur, quasi arcens, ab arcedo scilicet. Lib. 5. Etymol., cap. 27.
 HUGO A S. VICTORE. *Definitio et descriptio.* Carcer, tenebrosus est locus, fœdus, horribilis, profundus poenalis et solitarius. Lib. 4. de Propriet. rerum, cap. 3.
 S. JOANNES CHRYSOSTOM. Carcer et captivitas proprie est libertatis ablatio. Hom. 21. sup. Epist. II ad Cor.
 I. JOAN. CLIM. Captivitas est violentus inviti cordis abductio, sive jugis ad quemque ingressus, atque optimi nostri status exterminium. Gradu 15.

SENTENTIA PATRUM.

S. AMBROS. 1. Gravis culpa, si justus sit, in captivitate, in carcere propter debitum aliquod, et nihil a te impetret. Lib. 4. Offic., cap. 30.
 2. Non turbentur innocentes cum falsis criminibus appetuntur, cum oppressa justitia traduntur in carcerem; visitat Deus et in carcere suos; et ideo ibi est plus auxilii, ubi est plus periculi. De Joseph, cap. 5.
 3. Ipso exilio claustra carceris duriora sunt. Sup. Psalm. CXXXVIII, serm. 20, vers. 2.

4. Carcer est hic mundus, et foris Babylonis. S. ANTONIUS DE PADUA, Sermon. 22 post Trin.
 5. Considera ubi sis, quid egeris vide, quare patiaris vide, et ibi vides quid patiaris. Sup. Psalm. CXXXV, vers. 5: Infirmam patientibus.
 6. Si periturus est, qui carcerem non visitavit, quid de illo fiet, qui forte in carcerem misit? Sermon. 1, de Defunctis.
 7. Captivitas est maxima, ubi animae captivae ducuntur. In suis Proverb., verbo Captivitas.
 8. Sane labore tolerabilior est carcer hic, et tempore brevior assignatur: ubi cum iratus fuerit Dominus, misericordiae recordatur: quam illic ubi iniquitas inventa ad odium, suum habet carcerem; ubi nulla redemptio, ubi nemini licet respirare. In Declarationibus.
 9. O quanta consolatio esset, si carcer captivo aperiretur: aperitur utique carcer culpae ad evadendum. Sermon. 10, de Rogationibus, sup. illud: Luc 2, Pulsate et aperietur.
 10. Diabolus tenet peccatorem in carcere clausura, Christus ad aperiendum clavem de coelo portavit, et amico tuo reliquit; sed heu! diabolus cavet, ne carcer aperiatur. Ibid. sup. illud. Math. 16: Tibi claves traditae sunt.
 11. Vincula durissimi carceris auferunt facultatem operandi, libertatem ambulandi, potestatem libere agendi, et inferunt necessitatem tolerandi. Sermon. de Animabus.
 12. Carcer malorum desideriorum, disciplina est. Part. 1, in Speculo disc. cap. 7.
 13. Pigro, cella carcer est. Lib. 1 de Profectu relig. cap. 32.
 14. Beatum carcerem, quem illustravit martyrum praesentia! o beatum carcerem, qui homines Dei mittit ad caelum! Ep. 81, ad Rogationum, cap. 1.
 15. Nihil cum corporis affligit captivitas, cui animae magna est concessa libertas. Tom. 1 Propheta 4.
 16. Ad Principum spectat officium, illos quos paternam castigatione corrigere non possunt, vinculis et carceribus mancipare. Sup. Josue, cap. 19.
 17. Inde nunc homo carcerem tenetur, unde audacter est transgressus. Sup. Job, cap. 19.
 18. Carcer duplex est; scilicet vitorum, et tribulationum. Prose.
 19. Primus est reproborum, qui mentis operibus injustis gravantur, donec carne soluti in exteriores tenebras projiciantur aeternae damnationis; secundus, est justorum. Sup. 1, Petri, cap. 3.
 20. Beatius est liberum exire, quam post vincula libertatem querere. Lib. 3, Moral., cap. 38.
 21. Quasi per amena praeta in carcerem per-

vent, qui per praesentis vitae prospera ad interitum tendit. Ibid., lib. 6, cap. 4.
 22. Servum Dei non tenet catena ferri, sed catena Christi. Lib. 4, Dialogi, cap. 16, verbo Alit.
 S. HIERONYM. 23. Non omnis qui vincitus est, vincitus est Christi; sed quicumque pro Christi nomine, et pro ejus confessione vincitur ille vero vinculus dicitur Jesu Christi. Sup. Ep. ad Philemonem, sup. illud: Paulus vincitus Christi.
 S. HILARIUS. 24. Gravis est captivitas corporalis, quae jure libertatis amisso victorum dominati subditur; et servant tamen quidem corpora, sed nequaquam capitur fidelis animae libertas. Super Psalm. CXXV.
 25. Captivitatem corporis, religiose animae generositas despiciit. Ibid.
 26. Durum quidem est incarcerationi, tamen homini non omnino est miserabile; at vero animae captivitas, quam infelix est. Ibid.
 27. Captivitate animae et corporis sequitur captivitas. Ibid.
 28. Manasse, in carcere positus, catenis et compedibus constrictus Deum cognovit, quem prius liber cognoscere noluit. Lib. 2, de Claustro animae, cap. 15.
 29. Tria sunt quibus gravamur: videlicet carcer, captivitas et infirmitas; gravatur infirmus debilitate et dolore, incarcerationi catenis et compedibus, captivus servitute et labore. Ibid. lib. 3, cap. 10.
 30. Mundus carcer est captivorum, infernus damnatorum. Lib. 3, Miscellan.
 31. Quidquid in mundo amat, carcer animae est; ubi anima misera amatoris, vinculo amoris reclusa tenetur atque ligata. Sup. Ecclesiasten, esp. 2.
 S. JOANNES CHRYSOSTOM. 32. Quomodo margarita etiamsi in oceano obruat, nihilominus nativam pulchritudinem retinet: sic virtus quocumque eam proieceris, sive in servitute, sive in carcere. Hom. 63, sup. Genes.
 33. Eat licet in carcerem innocens, justus coniciatur in vincula, in custodiam relegatur; injuria injuriis est; non innocentis; poena laedentis, non laesi. Prose.
 34. In carcere nullus appetitur, nullus alieno crimine oneratur; innocens illic tempus expectat, reus judicium.
 35. Gaude innocentia et exulta, si illic tentaris, proficis; si humiliaris, exigeris: si pugnas, vincis; si occideris, coronaris.
 36. Innocentia enim in servitute libera est, in periculo tuta, in custodia lata. Sermon. de Joseph vendito.
 37. Vita praesens nullo carceri praestare videtur. Hom. 14, sup. Math.

38. Simplex si in vinculis et in carcere positus est, non opus habet custodia, et custode custodia, sed multa est illi laxatio. Hom. 7, sup. Acta Apost. in Moral.
 39. Quid carcerem pejor, quid crudelius, quid ferocius? attamen Christiano nihil dulcius illo. Ibid. Hom. 36.
 40. Carcer afflictionis locus est; ubi maestitia, ibi virtus. Prose.
 41. In carcere humilitas animi est, exhortatio et exstimulatio ad virtutem. Ibid. Hom. 44.
 42. Veri Philosophi etiam in vinculis, in carcere, in catena voluptate mera fruuntur. Hom. 38, sup. 1, ad Cor.
 43. Vincitum esse propter Christum illustrius est, quam sive Apostolum, sive doctorem, sive Evangelistam esse. Sermon. 8, sup. Ep. ad Ephesios.
 44. Non caput ita splendidum reddit imposita corona margaritis conspicua, sicut catena ferrea, quae propter Christum in carcere fertur. Ibid.
 45. Sanctis ipsis regis illustrior est carcer, ipso etiam coelo. Ibid.
 46. Si mihi cum Angelis standum fuisset sursum, aut cum Paulo vincit, carcerem praepossem. Ibid.
 47. Non ita beatum dico Paulum, eo quod in paradisum raptus sit, sicut quod in carcerem est conjectus. Prose.
 48. Non ita beatum aestimo Paulum, quod verba audivit ineffabilia, sicut quod vincula sustinuit. Ibid.
 49. Illud magni honoris est, istud gloriae nihil non excellentis, propter Christum incarcerationi. Ibid.
 50. Nihil catena beatius, nihil melius, quam male propter Christum in carcere affici. Ibid.
 51. Si quisquam dixisset, Elige utrum velis; vis esse Angelus Petrum stimulas ac solvens, an Petrus in carcere servatus? Petrus maluisse esse propter quem Angelus descendit. Ibid. Sup. illud Act. 12: Erat enim vincetus.
 52. Quanta gloriatio, quanta voluptas, quantum honoris splendor, pro Christo in carcere vincium se esse cognoscere! Ibid.
 53. Quo pacto illustrior fit sancti Pauli in carcere virtus, quod vincit ipse vincit, quando non solum seipsum vincitus, sed et reliquos vincitos exolvit. Ibid.
 54. Ubi carcer, ubi catena, ubi vincula, ubi mors pro Christo, ibi certamen bonum; nihil hoc certamine melius, nihil illustrius. Hom. 9, sup. 2, ad Timot. sup. illud 4: Bonum certamen certavi.
 55. Si in captivitate fueris, timor adit Dei, et nihil erit triste. Hom. 26, sup. Ep. ad Hebraeos, in Moral.

56. Argenteas calenas ad lacernas in templo suspendis, ipsum autem in carcere vinctum ne vis quidem visere. *Hom. 60, ad Popul. Antioch.*
- LACT. FIRM. 57. Proprium iustorum opus est, redimere captivos. *Lib. 6, de Vero cultu, cap. 12.*
58. Nemo dubitat quin timidi et imbecilli sit animi, metuere carcerem. *Ibid., cap. 17.*
59. Quisquis carcerem non exhorruerit, fortissimus iudicabitur. *Ibid.*
60. Nemo justus potest esse, qui carcerem timeat. *Ibid.*
61. Qui Deum metuit, nec carcerem metuit. *Ibid., cap. 17.*
62. Virtus pro fide, pro iustitia nec carcerem perhorrescit, nec mortem recusat. In *Epitome divin. Instit., cap. Dicam.*
63. Redimere ab hoste captivos, magnanimi opus est. *Ibid., cap. Dixi.*
- S. ISIDORUS, HISPALENS. 64. Diabolus pro suo merito aerem, quasi avis, pro carcere meruit. *Lib. 3, de Sum. bono, cap. 8.*
- S. PETRUS CHRYSOLOG. 65. Iustus est, ut carcer non innocentes teneat, sed nocentes; poena non justos cruciet, sed injustos. *Serm. 65.*
- PRUDENTIUS. 66. Carcer Christicolis gradus coronæ est. In *Hymno martyris Fructuosi.*
67. Carcer provehit ad superna cœli. *Ibid.*
68. Carcer conciliat Deum beatis. *Ibid.*
- SALVIANUS. 69. Levis est captivitate corporis Christianum quam captivitate anime sustinere. *Lib. 6, de Gubern. Dei.*
70. Melius est sub specie captivitatis vivere liberi, quam sub specie libertatis esse captivi. *Ibid., lib. 5.*
- TERTULLIAN. 71. Si recogitemus ipsum magis mundum carcerem esse, exisse nos e carcere (cum in carcere sumus) quam in carcerem introisse intelligemus. *Ad Martyres, cap. 2.*
72. O vos benedicti de carcere in carcerem translati! habet quidem tenebras, sed lumen estis ipsi; habet vincula, sed vos soluti in Deo estis: triste quid illic spirat; sed vos odor estis suavitatis. *Ibid.*
73. Contristetur in carcere, qui fructum sæculi suspirat; Christianus etiam extra carcerem seculo renuntiauit, in carcere autem etiam carceri. *Ibid.*
74. Hoc præstat carcer Christiano, quod Eremitum Prophetis. *Ibid.*
75. Auferamus carceri nomen, recessum vocemus; etsi corpus includitur, etsi caro detinetur, omnia spiritui patent. *Prosec.*
- S. THOMAS AQUINAS. 76. Vagare spiritu, spatium spiritu, et non stadia opaca aut porticus longas proponens tibi, sed illam viam quæ ad Deum ducit.

77. Quoties cum spiritu deambulaveris, toties in carcere non eris.
78. Nihil crux sentit in nervo, cum animus in caelo est, totum hominem animus circumfert et quo velit transfert. *Ibid.*
79. Aer caliginosus est quasi carcer demonibus usque ad tempus iudicii. *Part. 1, quæst. 64, art. 4.*
- SENTENTIA PAGANORUM.
80. Longe videtur a carcere atque a vinculis abesse debere, qui seipsum jam esse dignum custodia iudicaverit. *Orat. 1, pro Catilina.*
81. Multi in carcere vixerunt, in convivio perierunt. *Lib. 4, contro. 25.*
82. Dolor, egestas, ignominia, carcer, exilium, cum ad sapientem pervenere, mansueta sunt. *Ep. 85.*
- Vide etiam tit. *Mundus, sent. 6, 80; Vindicta in genere, sent. 87.*

CARMEN.

SENTENTIA PATRUM.

1. Ille innumerabiles et impie fabule, quibus vanorum plena sunt carmina Poetarum, nullo modo christianæ consonant libertati. *Ep. 131, ad Memorium Episcop.*
2. Poetarum consuetudo est atque licentia miscere carminibus suis enigmata fabularum, quibus aliquid significare intelliguntur. *Lib. 4, Quæst. sup. Numeros, quæst. 43.*
3. Qui obscenis carminibus autem libenter aperit, hanc anime suæ portam mortis efficit. *Lib. 2, sup. Luc., cap. 7.*
4. Carmen in nocte est lætitia in tribulatione. *S. GREG. MAGN. Lib. 26, Moral.*
5. Poetam non potest nosse, nisi qui versum sibi potest struere. *Ep. 26, ad Pammachium.*
6. Dæmonum cibus est carmina Poetarum: hæc sua omnes suavitate delectant; et, dum aures versibus, dulci modulatione currentibus, capiunt, animam quoque penetrant et pectoris interna devinciunt. *Prosec.*
7. Verum ubi cum summo studio fuerit, ac labore perlecta, nihil aliud nisi inanem sonum et sermonum strepitum suis lectoribus tribuunt.
8. Nulla ibi saturitas veritatis, nulla reflectio iusti repetitur; studiosi eorum in fame veri, et virtutum penuria perseverant. *Ep. 24, ad Damasum papam.*
9. Ne legas Poetas, nec in eorum lectione requiescas. *Ibid.*
10. Nunc etiam Sacerdotes, omissis Evangelii et Prophetis videmus, comedias legere, amatoriam Bucolicorum versuum verba canere, tenere Vir-

CICERO.

SENECA.

S. AUGUSTIN.

V. BEDA.

S. GREG. MAGN.

S. HIERONYM.

- gilius; et id quod in pueris necessitatis est, crimen in se facere voluptatis. *Ibid.*
11. Ubi non est lætitia mentis, frustra sonat melodia carminis. In *Orat. Hieremie, sup. illud: Senes defecerunt.*
12. Scyllæ canes ac mortifera carmina sirenarum surda aurepertraneas. *Lib. 2, sup. Oream.*
13. Sicut carmina sæculi sunt, sic et carmina Ecclesie, unde laus Dei cantatur, et consolatio Sanctorum est. *Sup. Psalm. liv in, fine Psalmi llii.*
- HUGO S. VICTORE. 14. Mundi amatores, qui vocari Christiani volunt, nugas poetarum diligunt et veritatem divinarum Scripturarum, aut negligunt, aut (quod peius est) irridunt et contemnunt. *Lib. 4, de Arca Noe Morali, cap. 8.*
- S. ISIDORUS HISPALENS. 15. Prohibetur Christianis figmenta legere Poetarum, quia per oblectamenta inanum fabularum mentem excitant ad incentiva libidinum. *Lib. 3, de Sum. bono, cap. 13.*
- LACT. FIRM. 16. Carmen, compositum cum suavitate, decipiens, capit mentes, et quo voluerit, impellit. *Lib. 6, de Vero cultu, cap. 21.*
17. Assueti dulcibus et politis carminibus, communem sermonem pro sordido aspernantur; id enim querunt, quod sensum demulceat. *Ibid.*
18. Poetæ officium est in eo, ut ea quæ gesta sunt vere in aliquas species obliquis figurationibus, cum decore aliquo conversa traducant. *Lib. 1, de Falsa relig., cap. 11.*
19. Carmina sensus ita sepe delinunt, ut etiam status mentis dulcore perturbetur; et qui his rapitur auditu, ad impios cultus facile traducitur. In *Epitome divin. Insit. verbo Cohibenda.*
- S. SIDONIUS. 20. Metrum diu infrequentatum durius textitur. *Lib. 9, ep. 13, ad Gelasium.*
- SENTENTIA PAGANORUM.
- CICERO. 21. Ea re poemata non facio, quia cuiusmodi volo, non possum; cuiusmodi possum, nolo. *Lib. 4, de Arte Rhetorica ad Herennium.*
22. Si poema loquens, pictura est, pictura tacitum poema debet esse. *Ibid.*
23. Castum esse docet piæ Poetam. *Lib. 4, ep. 14, ad Paternum.*
24. Carmini parva est gratia, nisi eloquentia sit summa. *Lib. 5, ep. 8, ad Capitonem.*
- SENECA. 25. Poetarum furor, fabulis humanos errores alunt. *De brevitate vite, cap. 16.*
26. Carminibus maxime feriuntur animi. *Ep.*
- CARO.
- HUGO CARD. *Etymologia.* Caro dicitur a carendo, vel ca-

dendo; a carendo, caret enim caro fere omnibus, vel quoad vitam, vel quoad sustentationem, vel quoad indumentum. *Prosec.*

Quoad vilam caret, quia indiget Deo, et anima; quoad esse, Deo, quoad bene esse, et etiam ut conservetur in esse, quia nec anima esse posset sine Deo.

Quoad sustentationem, indiget terræ nascentibus; quoad indumentum, ceteris animalibus.

Vel caro dicitur a cadendo, quia prona est ad lapsum, et secum trahit animam ad casum peccati, et præmittit in præcipitium inferni. *Super Psalm. lxxvii, Mor.*

Dicitur caro a carendo, quia caret omni bono. *IDIOTA.*

Prosec.

Caret status firmitate, quia modo est sana, modo ægra, modo tristis, modo læta, modo turpis, modo pulchra, modo vivens, modo mortua.

Caret mentis puritate, et, quicquid tangit aut sibi sociatur, maculat.

Caret morum honestate, nisi stimulis coercetur. *Lib. 3, Contemplat. de Confectu carnis, cap. 2.*

Descriptio. Quid est caro, nisi putredo et vermis? et quisquis carnalibus desideriis anhelat, quid aliud quam vermem amat? *Lib. 16, Moral., cap. 29.*

Omnis caro cinis et fenum, massa putredinis, cibus vermium, et foetidissimum sterces. In *Regula Monachorum, cap. 28.*

Comparatio. Sicut tinea devorat, et sicut ignis lignum, fenum, stipulam consumit: ita caro rebellis et delicata, animam consumit et concremat. *De salutar. documentis, esp. 65.*

SENTENTIA PATRUM.

1. Nunc se erigit caro nostra, nunc se dejicit; erigit menti, dejicit potestati; et ubi se urgeri viderit, constantiam deserit. *Sup. Psalm. xliii.*
2. Non caro in vitio est, sed ea quibus caro sollicitatur et fluctuat. *Ibid.*
3. Qui secundum corporis appetentiam vivit, caro est. *Sup. Psalm. cxviii, serm. 4, vers. 1.*
4. Discamus cavere quem gorimus.
- Hic nobis hostis domesticus; hic inimicus gravis est nostri; inflammatur vino; ardet libidine; decore mulieris accenditur; spe altitur; desperatione utitur; illecebris exurit; non evaporat affectu; timore turbatur; metu frangitur; luxuria mollietur; lascivia dissolvitur; labore afficitur; sollicitudine fatigatur; passione conteritur. *Ibid., serm. 11, vers. 7.*
5. Sancti viri cavent sibi a carne, sicut ab hoste. *Part. 1, titul. 2, de Potentia anime, cap. 9.*

S. ANTONIN.

76. Sicut carne quiescente spiritus deficit, ita ea laborante convalescit. *Ibid.*
77. Quemadmodum carnem mollia nutriunt, ita animam dura ad alta sustollunt. *Ibid.*
78. Dum quisque considerat, quam citius caro ad pulverem redeat, festine superat hoc, quod se de carne intus turpiter impugnat. Lib. 3 *Moral.*, cap. 17.
79. Carnis vita per momenta deficit, et tamen carnale desiderium crescit. *Ibid.*, lib. 10, cap. 13.
80. Valida sunt, et omnino violenta bella carnis. Lib. 6. in 1. *Reg.*, cap. 1.
81. Teneat fortem custodiam animi, qui potenter vult dispergere motus carnis. *Ibid.*, cap. 2.
82. Nihil carne humiliter, nihil vilius, nihil omni injurie passionisque subjectius. Ep. 7, de *Viro perfecto*.
83. Caro frigus timet, aspernatur famem, attenuatur vigiliis, libidinibus exardescit, mollia queque et jucunda desiderat. Lib. 3. sup. Ep. ad *Galat.*, cap. 5.
84. Ubi precedit spiritus elatio, sequitur carnis turpitude. De *Orat. Dominica*, cap. 16.
85. Carni providenda sunt necessaria, ne deficiat; et superflua resecaunda, ne saviat. Sup. Ep. ad *Rom.*
86. Qui carni secundum voluptatem indulget, de jumento facit Deum suum. *Ibid.*
87. Carni providendum est ut serviat, non ut seviet; ut sit ancilla, non domina; hostia fiat victiorum mortificatione, et vivat virtute. *Ibid.*
88. Sic nutrienda est caro, ut serviat; sic domanda, ut non superbiat. Sup. *Regulam D. August.*, cap. 3.
89. Caro semper quarit affluentiam cibi, libertatem otii. *Prosec.*
90. Necessaria impendenda sunt carni, non subtrahenda; sed ne vacet otio, dum impenditur cibus, sequantur que convenient asino: virga scilicet et onus; virga correctionis, et onus laboris. Lib. 2. de *Claustro anime*, cap. 14.
91. Caro fragilis est, suadet et concupiscit adversus spiritum, pravos motus gignit, et infirma est. Lib. 4. de *Propriet. rerum*, capite 3.
92. Tres sunt tyranni, qui contra nos acies suas produunt; diabolus, mundus et caro. *Prosec.*
93. In exercitu diaboli militant vitia; in castris mundi, prospera et adversa; in societate carnis, desideria terrena.
94. Ex his tribus duo conjuraverunt tertio ad subversionem nostram.
95. Mundus enim et caro diabolo auxilium ferunt contra nos; unus est vicinus, alter domesticus; mundus enim juxta nos, caro nobiscum.
96. Ideo confudit diabolus magis in auxilio carnis, quia plus nocet domesticus hostis. Lib. 4. *Miscellan.*
97. Quanto magis procuratur caro, tanto corruptior efficitur. Sup. *Ecclesiasten*, cap. 11.
98. Tam servus, quam asinus noster, est nostra caro, cui debetur cibus ad sustentationem naturae, virga disciplinae ad reprehensionem lasciviae, opus et onus ad perfectionem penitentiae. *Prosec.*
99. Debetur illi cibaria, ne deficiat: virga, ne lasciviat; onus, ut proficiat. Sup. *Ecclesiasten*, cap. 33.
100. Caro igne luxuriae et avaritiae cocta, quanto plus lavatur, tanto sordidior invenitur. Sup. *Isaiam*, cap. 16.
101. Nihil vilius quam a carnevinci, nihil gloriosius quam carnem vincere. Sup. *Matth.*, cap. 4.
102. Misera caro aviditatem edendi commovet, gulam incitat, appetitum provocat, voluptates ingerit. Lib. 3 *Contempl. de Constituto carnis*, cap. 2.
103. Qui carnalia sunt, spiritualia facere non possunt; nec qui spirituales sunt, carnalia. Apud D. Joan. Damasc., lib. 3. *Parall.*, cap. 66.
104. Non est nobis adversarius extrinsecus formidandus, in nobismetipsis hostis inclusus est. *Prosec.*
105. Non habemus hostem nobis extrinsecus metuendum, si ea que intra nos sunt spiritui devicta subdantur. Lib. 5. de *Spiritu Gastrimargiae*, cap. 21.
106. Quodammodo exire de carne est, in corpore commemorantem; et ultra naturam est, fragili carne circumdatum, carnis aculeos non sentire. Lib. 6. de *Spiritu fornicat.*, cap. 6.
107. Natura carnalis domus diaboli est, quia omne malum intus in carne est, quia secundum voluntatem carnis est. Hom. 5. *Oper. imperf.* sup. *Matth.*
108. Caro non arbitrio suo est, non in malo; condita est sub peccato, et non potest bonam velle. *Ibid.*, Hom. 12.
109. Caro inimicum suum diligere non potest; quia impossibile est, ut injuriam non sentiat sibi illatam. *Ibid.*
110. Fieri non potest ut caro, nata de vanitate, non sit vanitatis amatrix. *Ibid.*
111. Caro adversus animam certare potest, vincere non potest, nisi ipsa anima consenserit ut vincatur; anima autem adversus carnem, et certat et vincit. *Ibid.*
112. Noli, quod carnem habes, de victoria et labore pro virtute subeunda desperare. *Prosec.*
113. Carnis natura Paulo non fuit impedimen-

HUGO CARD.

IDIOTA.

S. JOANNES CLIM.

S. ISID. PELUS.

S. IGNA TIUS MART.

JOANNES CASS.

S. LAURENT. JUSTIN.

S. LEO I.

S. JOANNES CHRYSOST.

PET. BLES.

- to, quin qualis vita evaderet: nec Petro, ut coeli claves acciperet.
114. Et Enoch in carne translatus est, nusquam apparuit: ita et Elias cum carne raptus est.
115. Abraham, et Isaac, et Jacob in carne claruerunt; et Joseph in carne impudicam mulierem superavit. Hom. 74, sup. *Joan.*
116. Non docet ut caro imperet, sed obediendo sequatur; neque ut vitam dirigat, sed ut spiritus leges, quibus obtemperet, accipiat. Sermon. 14, sup. Ep. ad *Rom.*
117. Carnalis homo, rebus presentibus addictus est, atque in his perpetuo versatur. Hom. 3, sup. 2, ad *Cor.*
118. Quemadmodum de his qui virtute clari sunt, licet habeat quis corpus, dicere tamen solemus, Totus anima est; ita et de carnalibus, licet illis per vitam non desit anima, dicimus tamen, Totus caro est. Hom. 13, sup. 1, ad *Timoth.*
119. Amicus ingratus ac dolosus, caro est; et si foretur, amplius laedit. Gradu 9.
120. Si carnis tuae cupiditas adversum te furit, ac rabido impetu fertur, ignis futuri memoriam ipsi refrica, et extinguetur. Lib. 1, ep. 433, ad *Salomon.*
121. Caro pretiosus ac deauratis indumentis cooperta, monilibus ornata, sertisque preclaris composita, quid aliud est quam caro factida, corruptibilis? Part. 2, de *Humilitate*, cap. 14.
122. Caro est ad debitum alenda et fovenda famulatum; non fiat ibi servitus, ubi debet esse dominatus. Sermon. 1, de *Resurr. Dom.*
123. Terra carnis nostrae, nisi assiduus fuerit subacta culturar, cito de segni otio spinas, tribulosque producit, et partu degeneri dabit fructum non horreis inferendum, sed ignibus concremandum. Sermon. 4, de *Jejunio Pentecost.*
124. Maxime frenis continentiae caro moderanda est, et quidquid sublimibus desideriis obviat, amputandum. Sermon. 7, *Quadr.*
125. Quantumlibet sapienter et provide judex animus suis exterioribus praesit, inter ipsas tamen curas atque mensuras regendae carnis et alenda, nimis ei semper vitiosa tentatio est. Sermon. 5, de *Jejunio septimi mensis.*
126. Dum impingatur caro, torquetur affectionibus et obscuratur anima. Centuria 5, de *Virtute et vitio*, cap. 96.
127. Nulla pestis efficacior est ad nocendum, quam familiaris, et domesticus inimicus noster. *Prosec.*
128. Hic est ignis in gremio, serpens in sinu, haec est uxor hominis litigiosa, pessima caro nostra.
129. Quae licet sit vexata doloribus, repleta illu-

- lusionibus, infecta sordibus, afflicta infirmitatibus.
130. Licet sit obnoxia passionibus, flagellis triplaxis cessa, morti denique deputata.
131. Tamen adhuc aculeis contradictionum humipida: rebellis, superba, murmurosa, querulosa, contumax, inquietata, in suum et animae conjurat exilium.
132. Nec posse satisfieri sibi putat, donec se et animam praecipit in aeterna damnationis abyssum.
133. Non attendit, infelicissima caro, quam nobilem et quam necessarium sibi habeat hospitium, cuius beneficiis sustentatur, regitur et honestatur.
134. Quod audit, quod videt, quod sentit, quod intelligit, quod loquitur, quod movetur, totum hospiti suo debet.
135. Cujus auxilium destituta fieret quasi terra sine aqua, immundum morticinium, vermium cibus, aeris corruptela. Ep. 41, ad *quemdam Clericum.*
136. Novissima carnis nostrae sunt quinque. materia vilis, actus humilis, ingressus flebilis, status difficilis, ingressus horribilis. *Ibid.* Ser. 12 *Quadr.*
137. Caro Dalila nostra est, domesticus hostis noster; hunc occidere nobis non licet, imo circumferre et alere nos oportet. *Prosec.*
138. Sic autem affligatur, ut serviat; sic tendatur, ne rumpatur. *Ibid.*, de *Confess. Sacramentali.*
139. Quid sit caro, doceat ipsa caro; quodque perhibet mortua, testetur et viva. *Opusc.* 50, cap. 11.
140. Vere dominator est terra, qui carnis suam regit legibus disciplinae. Sentent. 242.
141. Ne pules mentem a carnis amicitia descivisse, cum adhuc in his que carnis sunt propria occupetur. *Hecatontade* 3, sent. 2.
142. Qui carnalia sunt, non possunt nisi ea que sunt carnis et sanguinis cogitare. *Contra Graecos, Armenos*, etc., cap. 3.
143. Quid prodest hic carnem delicate nutrire, et postea inferno gravissime torqueri? In *Valle liborum*, cap. 14, sent. 3.
144. Quanto caro plus premitur, tanto spiritus plus elevatur. De *disciplina claustralium*, cap. 12, sect. 1.
143. Caro trahit deorsum, spiritus suadet dura et aspera. *Prosec.*
146. Si sequeris carnem, deciperis; si sequeris spiritum, coronaberis. In *Hospitali pauperum*, cap. 3.
147. Sicut pinguis terra germinat quod in

S. PETRUS DAMIANUS.

S. PROSPER.

THALASSIUS.

S. THOMAS AQUINAS.

THOMAS A KEMPIS.

IN VIT. PAT.

